

November 2007

Husk:

- **Vær forberedt til nyttårsfeiringen!**

Husk at det er hjelp å få for hunder som er engstelige for raketter. Les mer i julebrevet vårt fra i fjor: - det ligger inne på nettsiden vår:

www.dyrehospital.no

I dette nummeret:

Hva kan jeg gjøre for min hund/katt med artrose? **1-3**

"Klinikkliv" **4**

Pasienthistorien: Elghunden Bjønn **4**

Månedens ansatt: Lene **4**

Dyrevett på nett

Hei igjen!

Nå er det en stund siden sist dere hørte fra oss – i hvert fall over nettet! Vi har hatt en lang og fin høst med mange gode dager ute i skog og mark med våre firbeinte kompiser, og her på klinikken har vi vært travelt opptatt med å "reparere" på skader og andre skavanker som årstiden har brakt med seg.

I skrivende stund har snøen lagt seg som er tynt teppe ute, og for mange firbeinte er vinteren den sesongen det begynner å "knirke og knake" i smertefulle og stive ledd. Det er også hovedtemaet i dette brevet: Hva kan vi som eiere og dyrleger gjøre for at hun-

den OG katten skal ha det best mulig? Vi skal ikke glemme at mange katter også er plaget av leddproblemer og artrose. I veterinærmedisinen har vi den siste tiden blitt klar over at dette er en underdiagnostisert lidelse hos katt. Pus har et annet hverdagsliv enn Passopp, bestemmer mer tempoet selv og er oftest ikke med og går tur på samme måte. Dermed er det ikke like lett å oppdage. Kanskje er det en grunn til at Pus ligger og sover så mye – eller er litt grinete? Følg med på Pus' atferd, og tenk over om alt er som det skal være.

I dette brevet skal vi som sist også fortelle om en spennende pasient, og vi vil få presentere et nytt ansikt hos oss. Mange av dere har siden i sommer kanskje allerede hilst på Lene i resepsjonen?

KONKURRANSEN: I forrige brev utlyste vi en navnekonkurranse. Vi fikk inn noen forslag og endte opp med: **Dyrevett på nett!** Dette forslaget er klekket ut av Rhodesian Ridgeback Azima og eier Veslemøy Thoresen som da kan knaske i seg TD fra Hills og pusse tenna godt fremover. Takk også for alle gode navneforslag og tips til nyhetsbrevet!!

HVA KAN JEG GJØRE FOR MIN HUND MED ARTROSE

Hva er artrose?

Når brusken i et ledd ødelegges, og vi i tillegg får forandringer i beinvevet som ligger inn mot leddet, kaller vi det artrose – eller forkalkning på godt norsk. På røntgen kan vi se beinpåleiringer som legger seg rundt leddet og at leddspalten kan bli smalere. Artrose kan vi få i ett eller flere ledd. Smerter, stivhet eller halthet er de mest fremtre-

dende symptomene.

Artrose kan ikke kureres, men det er mye vi kan gjøre for å lindre symptomene. Vi har samlet litt om hva vi anvender til behandling av denne vanlige lidelsen hos hund, slik at du også bedre kan bli med på å bestemme hva som vil fungere best for deg og din hund eller katt. Det kan dreie seg

om både betennelsesdempende og smertestillende medikamenter, kirurgi, kosttilskudd og behandling som akupunktur, fysioterapi, massasje og kiropraktikk.

Røntgenbilde av hofte med artrose (HD hund)

”Vektkontroll og slanking kan alene bedre hundens livskvalitet”

” Svømming er sunt, - året rundt! - sitat Mikkel....

Hvilke leddlidelser snakker vi om?

Artrose kan ha mange årsaker, - de kan komme som en følge av en arvelig leddlidelse eller fra en tidligere skade. Hos hund ser vi ofte i artrose i forbindelse med:

- Hofteledds dysplasi (HD)
- Albueledds dysplasi (AD)
- OCD skulder, hase, kne
- Spondylose rygg
- Som følge av ligamentskader (for eksempel korsbåndsskader, sidebåndskader eller patellarluxasjon).

”Hjemmearbeid” ved artrose

Vektkontroll

Vektkontroll er det første du skal tenke på for en hund med artrose. Alle medikamentelle og kirurgiske behandlinger vil ha bedre effekt dersom hunden har riktig vekt. En hund som har vondt i leddene sine, vil bevege seg mindre og ha økt risiko for å bli overvektig. Derfor, som eier er slanking og å hjelpe hunden å holde idealvekten det viktigste du kan gjøre for hunden din, - uansett leddproblem eller ikke. Vi hjelper deg med denne oppgaven.

Aktivitet - trening

Aktiviteter som gir god bevegelse og bygger muskelmasse uten for mye belastning på leddene er det beste. Svømming (evt. vanntrøddemølle), turer i skog og mark på mykt underlag er fine aktiviteter som ikke gir mye belastning. Regelmessig aktivitet er viktig. Studier hos mennesker har vist at regelmessig trening gir tilsvarende effekt som medikamentell behandling med smertestillende medisiner. Unngå aktiviteter som gir ensidig eller stor belastning av leddene, som hopping, trekk eller brå vridninger. Vær i aktivitet

hver dag; lange turer kun i helgene er ikke bra dersom hunden er støl resten av uka og nesten ikke kan bevege seg. Oppvarming og uttøying etter aktivitet er gunstig.

Varme, myke liggeplasser

Mange mennesker med artrose synes at symptomene er verre i kaldt og fuktig vær, slik kan det også være for hunden din. Sørg for å holde hunden varm, - enten dere er ute på tur eller kommet hjem. Ha et varmt dekken i bilen slik at hunden ikke blir kald i bilen på vei hjem igjen etter tur.

Ta også hensyn til liggeplassen. En god varm seng som gir god støtte til leddene kan hjelpe mange hunder med artrose. Spesielle ortopediske senger finnes som distribuerer vekten likt og redusere trykket på ledd. De er også lettere for hunden og komme inn og ut av. Plasser liggeplassen i en del av huset som er lun og ikke utsatt for trekk.

Massasje/Fysioterapi

Dyrlegen eller en hundefysioterapeut kan vise deg hvordan du kan gi massasje som hjelp for

stive muskler og sørge for god bevegelse i leddene. I perioder kan det være bra å gå til en hundemassør/fysioterapeut som kan jobbe dypere i muskulaturen og evt. anvende stimulering med TENS eller laser. Husk på at hunden kan ha smerter i muskulaturen, så begynn forsiktig og bygg opp et tillitsforhold. Start bare med å stryke området og jobb deg opp til å forsiktig kna musklene rundt leddet med fingertuppene med en sirkulær bevegelse. Glem heller ikke ryggen, - halthet og skjev belastning kan raskt forplante seg og gi øm muskulatur i ryggen. Varmepakning over området kan også hjelpe.

Gjør daglige aktiviteter lettere

Å gå opp og ned trapper kan ofte være vanskelig for artrosepasienter. Mange bygger eller kjøper ramper som kan legges på trapper som gjør det lettere for hunden å komme ut for å gjøre sitt fornødne eller komme inn i bilen. Sørg også for underlag hjemme som er stødig for hunden å gå på, - slik at den ikke sklir unødig for eksempel på en glatt parkett.

Kirurgisk behandling ved leddlidelser

Ved noen leddlidelser er det aktuelt å gå inn i leddet kirurgisk. Dette kan være for å fjerne løse bruskbiter, reparere på leddbånd eller ved HD å korrigere på leddfunksjonen. For hunder med HD kan det også være aktuelt å sette inn en kunstig hofteprotese, men det er sjelden dette er nødvendig her i Norge.

Mange leddproblemer opereres vi nå arroskopisk, dvs. ved kikkhullskirurgi. Dette gjelder særlig kirurgi for å fjerne løse bruskbiter i leddene. Andre opereres på konvensjonell metode. Felles for de fleste leddlidelser er at utviklingen av artrose vil fortsette. Selv om kirurgi er utført, er det derfor fortsatt viktig å ta hensyn

til ting som vektkontroll, aktivitetsregulering og vurdere støtteterapi som akupunktur, massasje, kosttilskudd eller smertestillende og betennelsesdempende medisiner.

Kneoperasjon hos katt

Kosttilskudd og medisiner ved leddlidelser

Det er mange medisiner og kosttilskudd på markedet til behandling av artrose hos hund. Dette er en liten oversikt over noe av det som vi rutinemessig anvender hos oss.

NSAIDs: Antiinflammatoriske medisiner: Rimadyl, Metacam m.fl. Dette er effektive smertestillere og betennelsesdempende medisiner utviklet til hund. De er reseptpliktige og pga. potensielle bivirkninger må man holde seg innen foreskrevet dosering. Periodisk oppfølging med blodprøver for å sjekke lever- og nyrefunksjon er å anbefale ved langtidsbruk.

Pentosan Polysulfat (Carthrophen): Virker betennelsesdempende og motvirker nedbrytning av brusk, beskytter brusk ved å fremme brusk og leddvæskeproduksjon, samt øker blodforsyningen til ledd. Dette gis som ukentlige injeksjoner i 4 uker, deretter hver 3-6 måned.

Omega-3 Fettsyrer: Disse er mye i bruk i veterinærmedisin ved behandling av atopi (allergi). Siden de virker betennelsesdempende, har de også gunstig effekt ved atrose. Disse kan gis som flytende tilskudd i kapsler eller tilsatt i fôr (Hills J/D).

Glukosamin og Chondroitin: Gir bruskdannende celler de byggesteiner de behøver for å lage ny brusk og reparere skadet brusk. De er ikke smertestillere, men jobber med å reparere brusk. Det tar minst 6 uker før disse produktene begynner å virke, og de fleste hunder bør få disse resten av livet for å hindre videre brusknedbrytning. Man har sett gode resultater ved behandling av både mennesker og dyr med disse. Disse kan gis som daglig tilskudd, eller tilsatt i spesielle hundefôr (som Royal Canin Mobility Support og Eukanuba Joint Mobility).

Akupunktur

Akupunktur er en behandlingsform som er blitt vanligere de senere årene ved behandling av ledd- og skjelettsykdommer. Akupunktur virker smertestillende og betennelsesdempende, samt hjelper kroppen med å bli kvitt avfallstoffer gjennom å øke blodsirkulasjonen i muskulaturen rundt ømme ledd. Akupunktur bedrer bevegeligheten og det generelle energinivået og hjelper hunden til et mer aktivt liv slik at den både kan ta av vekt og bygge muskulatur.

Gullimplantasjon

Gullimplantasjon er en form for akupunktur der vi legger inn små gullstykker på akupunkturpunkter. Disse gir en kontinuerlig stimulering av punktene, samtidig som gullet i seg selv har en gunstig innvirkning på leddet. Mange hunder responderer meget bra på behandlingen, som er helt uten bivirkninger.

Hunder med leddproblemer utvikler Triggerpunkter eller muskelknuter i muskulaturen. Disse medvirker til smerte og

Kiropraktikk

halthet og kan være vanskelig å behandle ved konvensjonell behandling. Akupunktur har vist seg effektivt for å løse opp disse muskelknutene.

Kiropraktikk kan også være aktuelt ved haltheter. Noen ganger er det låsninger i ryggspylen som klemmer på nerver og bidrar til problemene. Da må vi løse opp disse for å få hunden symptomfri. Hos oss har vi veterinærer med spesialutdannelse innen akupunktur og kiropraktikk.

"Akupunktur kan hjelpe mange hunder og katter med leddproblemer - uten bivirkninger !

Hund som får akupunktur etter korsbåndoperasjon

- Vi tar vare på din beste venn!

**Hønefoss
Dyrehospital**

Osloveien 67
3511 Hønefoss

Telefon: 32 11 19 20
E-post: firmapost@dyrehospital.no

www.dyrehospital.no

Hva skjer i "Dyreklinikkliv": Siden sist har vi fått fire "nye skudd på stammen" her ved klinikken. I sommer begynte Lene i resepsjonen (les mer under), og Guro og Karin tok fatt på dyrepleierstudiet med praksisplass hos oss. Silje, som er veterinærstudent til daglig, jobber kveld i resepsjonen siden mai. Vi har vært aktive og deltatt ved flere etterutdanningskurs i inn- og utland: laparoskopikurs i England, akupunkturkonferanse i Frankfurt, veterinærkonferanse i Barcelona, kiropraktikk i Tyskland og flere indremedisinkurs på Viul!! Dyrepleierne har deltatt på videreutdanningskurs i anesthesi og røntgen. Vi vil også få minne om tilbudet vårt på øyelysing: Birgitte Grann Greve er her hver måned for spesialistkonsultasjon øyne og øyelysing. Datoer annonseres på hjemmesiden vår. Neste gang er 5. desember.

For dere som har etterlyst Royal Canin hos oss: Nå har vi tatt inn et større utvalg av fôrmerket. Vi kommer til å føre VetSize diettene, som er et høykvalitets vedlikeholdsfôr til hund og katt, i tillegg til de rene sykediettene. Vi har i introduksjonsfasen gavekort å gi ut :), så stikk innom hvis du vil ha. Royal Canin har bonuskort med hver 8. sekk gratis også. Mobility Support er et spesialfôr for hunder med leddproblemer, som du får et ekstra godt tilbud på ut året (kr 200,- rabatt, 1 sekk per eier)!

En pasienthistorie: Elghunden Bjønn - og bukspyttkjertelen hans...

Bjønn

Bukspyttkjertelen

Midt i jaktseasonen kom Bjønn inn på klinikken. Han hadde store smerter i buken, han kastet opp og var ordentlig syk. Blodprøver, røntgen og ultralyd fortalte oss at noe var galt i fremre del av buken, og bukspyttkjertelen var hovedmistenkt. Hunder kan få en akutt betennelse i bukspyttkjertelen og bli brått syke - oftest etter inntak av noe kraftig kost ~ Bjønn er gla' i fârikâl... Bjønns tilstand var så kritisk at

vi valgte å gå inn kirurgisk for å vurdere og evt fjerne deler av kjertelen, noe som er nødvendig i enkelte tilfelle. Hele kjertelen var affisert, og Jeanette tok vekk det betente vevet. Ved slike operasjoner er det alltid en viss risiko for at hunden ender opp med sukkersyke fordi bukspyttkjertelen er ansvarlig for produksjon av insulin. I dagene etter operasjonen var vi derfor veldig spente på blodverdiene.

Ved slik betennelse skal kjertelen hvile helt, og Bjønn fikk kun intravenøs ernæring i flere dager, - ikke mat... Nå er det snart 4 uker siden, og heldigvis: Bjønn er i god form hjemme hos far, OG han ser ut til å ha gått klar av sukkersyke :) Han må nå være forsiktig med fett i kosten og spise lettfordøyelig mat, men: Bjønn klarte seg fint og kan glede seg til jakta neste år!

Månedens ansatt: Lene Teinmo - resepsjonist

Lene og Gaia

Lene er vårt nye ansikt i resepsjonen. Hun tok i sommer over roret etter Mona som etter mange trofaste år skiftet beite og gikk over i eldreomsorgen. Før Lene fant veien over Lunnerhøgda til oss, har hun arbeidet to år som veterinærassistent på Gran. Hun

gikk derfor inn i stillingen med "lekende letthet", og hun har med sitt blide og omgjengelige vesen funnet seg godt til rette blant både to- og firbeinte kolleger og kunder. Lene er også et "hundemenneske". Hun har fem hunder hjemme og har et oppdrett av Soft Coa-

ted Wheaten Terrier. Siste lille tilskudd i flokken er imidlertid noe så sjeldent som en mudi, en ungarsk gjeterhund, lille Gaia, som har blitt et fast medlem av det firbeinte teamet hos oss.